

Hôm th y m t th i đ i nào mà y gi i b khinh nh ngày hôm nay.

Nh ng gì x y ra b nh vi n Năm Căn có l là m t s t c n c v b . Có đ ng nghi p nói đó là m t n n “y khoa đ v”, nh ng tôi cho r ng đó m t n n y h c b chính tr hóa. Vâng, chính vì y h c b chính tr hóa nên m i th m h i nh hi n nay.

Cái quá trình chính tr hóa y h c ta x y ra m t cách toàn di n. Nó b t đ u ngay t khâu tuy n sinh, đ n khâu h c t p và kéo dài đ n khi ra tr ng và hành ngh . BS Đ H ng Ng c trong m t bài nói chuy n Long H i g n đây kêu g i (ai?) ph i quan tâm đ n “đ u vào”, “h p đen” và “đ u ra”. Nh ng tôi e r ng ông không nói h t hay tránh né không nói đ n s chính tr hóa trong 3 khâu ông nói đ n. Tôi nghĩ r ng nh ng hi n t ng tiêu c c trong ngành y chúng ta đang ch ng ki n ngày nay chính là h u qu c a quá trình chính tr hóa y h c. Nói nh nhà th Đ Trung Quân:

*Chúng ta đang g t m t mùa b i thu s vô c m
Vì chúng ta gieo nó
Chúng ta phó m c cho đ nh m nh vì chúng ta không tin gì c .*

Chúng ta quen nói đ i

Chính tr hóa đ c gieo m m ngay t khi tuy n sinh. Chúng ta ch a quên chính sách h ng h n chuyên sau 1975. H ng là đ , là cách m nh. Chuyên là chuyên môn. H ng h n chuyên là có nhân thân cách m ng t t h n có tài chuyên môn. Chính sách h ng h n chuyên th c ch t là m t s n ph m c a ch nghĩa lý l ch. Ch nghĩa lý l ch hoàn toàn nh t quán v i chính sách chính tr th ng lãnh giáo đ c. Chúng ta còn nh sau 1975, lý l ch sinh viên h c sinh đ c chia thành 14 b c. Con cái c a “ng y” b c th 13 hay 14. b c này cũng đ ng nghĩa v i không đ c vào h c y khoa dù có đi m cao. Bao nhiêu nhân tài ch vì cái t i con cháu c a ng y b đ y ra

ngoài. Thay vào đó, con cháu cách m ng dù đi m th p vn đ c vào h c y khoa. Đi m 2, 3 cũng đ c vào tr ng y. Đã có ng i s a đi m thành 25, 30. M t xã h i xem th ng tài năng thì làm sao khá đ c. H u qu là chúng ta có vài th h bác sĩ t i và giáo s “đ m” nh ngày nay.

S là r t sai l m n u nghĩ r ng ch nghĩa lý l ch đã ch m đ t. Cái “đ u vào” mà BS Đ H ng Ng c không mu n hay không dám nói đ n là gì? Tôi xin nói thay ông, đó là nh ng “c tụy n”, “chuyên tu”, “b i đ ng”. Đó là nh ng mã ng mà nhi u ng i khó có th hi u n i. Nói th ng ra, m i năm ng i ta đ a ra m t danh sách “sinh viên” đ c c đi h c y khoa, tr ng đ i h c không th t ch i. Không th t ch i vì đó là l nh. Ch a nói đ n chuyên tu. Dân gian có câu nh o báng “đ t nh chuyên tu, ngu nh t i ch c”, nh ng tr trêu thay, chuyên tu và t i ch c có quy n h n chính quy. Có quy n là vì h là ng i c a Đ ng. Đ ng tin h . Có m y ai bi t r ng chính nh ng bác sĩ chuyên tu là nh ng ng i đang n m quy n sinh sát ngành y. Hãy nhìn quanh xem, giám đ c các s y t là ai, n u không là chuyên tu. H n m quy n t c p trung ng đ n đ a ph ng.

Quá trình chính tr hóa ti p t c trong tr ng y. Sinh viên y ngày nay ph i h c nh ng môn h c xa l v i y khoa. Ch nghĩa Mác Lê. T t ng H Chí Minh, dù ông ch a bao gi t nh n r ng mình có t t ng. L ch s Đ ng CSVN. Tôi không rõ có tr ng y nào trên th gi i dành m t th i ng 20% đ d y nh ng môn h c nh trên. Dĩ nhiên là ngo i tr Trung Qu c, cái n c mà gi i lãnh đ o chúng ta răm r p làm theo c nh là m t h c trò bé nh trung thành. Dù ai cũng có th th y nh ng môn h c đó ch ng liên quan gì đ n ngh y, nh ng nó vn đ c gi ng d y nh là nh ng môn h c b t bu c. Bi t đ c ch nghĩa Mác Lê, hay t t ng H Chí Minh, hay l ch s Đ ng có làm cho ng i bác sĩ có tay ngh cao trong vi c đi u tr b nh? Ch c ch n không. V y thì đ ng h i t i sao ki n th c chuyên môn c a bác sĩ ngày nay quá th p.

Ch nghĩa Mác Lê đ a vào đ u tranh giai c p. Do đó, cái giá c a s u tiên cho h c chính tr là s suy đ i đ o đ c y khoa. M t sinh viên m i vào tr ng y đã đ c nh i nhét nh ng thông tin v đ u tranh giai c p, v k thù, v ph n đ ng ... thì đ ng trách sao đ u óc c a h đ c u n n đ tr thành nh ng k ch bi t đ n Đ ng và đ u tranh, ch ch ng quan tâm đ n b nh nhân. V y thì đ ng h i t i sao bác sĩ m i ra tr ng non cho t nh ng đã b t đ u ho nh h e b nh nhân và t xem mình là ông quan, ăn trên ng i ch c. Th h i có bác sĩ chân chính nào vô tâm đ n n i đ cho thân nhân qu l y mà vn vô t b đi ng và đ cho b nh nhân ph i ch t? Đó là k sát nhân, ch đầu ph i “bác sĩ”. Cũng đ ng trách t i sao sinh viên m i h c 1,2 năm trong tr ng y đã bi b o khoe khám ch kín c a ph n . Khoe ngay trên m t báo. H còn dùng ch “ch em”. Th t ch a bao gi đ t n c này có nh ng sinh viên y khoa m t d y nh th . Tôi kh ng đ nh dùng ch m t d y hoàn toàn chính xác trong tình hu ng v a nói trên. Nh ngày x a khi theo th y vào phòng m , m t đ a b n nay là m t nhà ph u thu t tài ba M l l i th t lên m t câu khi m nh v cái chân c a b nh nhân, sau đó b th y tán cho m t b t tay nh đ i và c đám lãnh đ m t bài gi ng moral. V y mà bây gi có nh ng sinh viên y khoa không ý th c đ c thiên ch c c a ngh y và s tin t ng c a xã h i đ lên báo chí th t lên nh ng câu ch ch có th mô

t là m t d y. Nh ng sinh viên này không nên hành ngh th y thu c vì b não c a h đã b đ u đ c b i nh ng vì khu n h ti n.

Th t khó nói có n i nào trên th gi i mà ng i ta l n l n gi a cán b y t và bác sĩ. BS Đ H ng Ng c nói đ n Đ i h c Y khoa Ph m Ng c Th ch kh ng đ nh m c tiêu đào t o “Bác sĩ t ng quát h ng v c ng đ ng”. N u m c tiêu là h ng v s c kh e c ng đ ng thì t i sao tr ng có tên là “Đ i h c Y khoa”? T i sao không g i là Tr ng cao đ ng y t c ng đ ng cho phù h p h n? Th t ra, ti n thân c a tr ng là Trung tâm đào t o và b i d ng cán b y t thành ph , m t cái tên r t thích h p. Khó đ nh nghĩa khái ni m bác sĩ t ng quát h ng v c ng đ ng vì ch ng ai đ nh nghĩa đó là bác sĩ lo i gì. Đ i t ng c a ngh y là ng i b nh — con ng i và b nh. Đ i t ng c a cán b y t là c ng đ ng, s c kh e c ng đ ng. Bác sĩ có th là cán b y t , nh ng cán b y t không th là bác sĩ. L m l n gi a y khoa và y t đ n đ n sai l m trong tri t lý đào t o. Trong th c t , ai cũng bi t trung tâm t ng là cái nôi dành cho con em c a quan ch c, cán b . Mang ti ng là ph c v c ng đ ng, nh ng trong th c t h đ u quanh qu n trong các b nh vi n

. H u qu là chúng ta có 15 th h n a th y (bác sĩ) n a th (cán b y t). Khó t ng t ng có n i nào có h th ng đào t o quá g nh th .

Quá trình chính tr hóa ngh y còn di n ra sau khi sinh viên t t nghi p tr ng y. Cũng nh b t c c quan công nào, b nh vi n cũng có chi b c a Đ ng. Chi b đ ng dĩ nhiên ch dành cho Đ ng viên. Chi b có bác sĩ nh ng cũng có nh ng ng i ngoài y gi i, nh tài x lái xe. Nh ng ng i ngoài y gi i cũng có ti ng nói nh bác sĩ khi h ng i trong chi b . Ng i có quy n nh t trong b nh vi n không h n là giám đ c mà là bí th chi b . Bí th chi b trên danh nghĩa là chính tr viên, nh ng l i can thi p vào nh ng v n đ chuyên môn liên quan đ n y khoa! Ti ng nói chuyên môn không có giá tr b ng ti ng nói c a Đ ng. Th t trêu. Th t quá đ n. M t n n y khoa b chính tr hóa.

Y khoa không phân bi t thù hay b n. Ng i th y thu c chân chính không phân bi t b nh nhân mình là phía bên kia hay bên này, không phân bi t ng i đó theo đ o gì, hay theo ch nghĩa gì, không phân bi t thành ph n xã h i. T t c đ u đ c đ i x nh nhau. Nh ng r t ti c cái lý t ng cao c và ph quát đó đã b chính tr v t b m t cách không th ng ti c. Chính vì th mà ngày nay chúng ta có nh ng khu đ c tr dành cho cán b cao c p, bi t l p v i khu dành cho th ng dân. Đó không ph i là ăn trên ng i ch c thì là gì? Đó có ph i là lý t ng cách m ng? Nh ng s phân bi t này đâu ch x y ra m i đây. Nó còn tàn nh n h n ngay t ngày 30/4/1975. Hãy nh r ng ngày 30 tháng T năm 1975 b nh nhân trong Quân y vi n C ng Hoà b đ u i ra kh i vi n. Anh mù công anh què. Anh đ ru t v n vai anh c t tay. Đó là th i đ i m ng i Sài Gòn bi t đ c y đ c c a n n y h c m i. Đó là lo i y đ c b chính tr hóa.

H u qu c a quá trình chính tr hóa t khâu tuy n sinh, gi ng d y và t t nghi p là nhi u th h bác sĩ có trình đ chuyên môn th p. M y năm tr c tôi đ c th y M m i năm có hàng trăm ngàn b nh nhân ch t do sai sót trong y khoa. Mặt nọ n y h c tuy t v i và nhân b n nh M mà còn nh th thì n c ta câu h i là đã có bao nhiêu ng i ch t vì s phân bi t trong đi u tr ? Nh ng gì x y ra b nh vi n Năm Căn và hàng ngày trên kh p n c ch là nh ng “thành qu ” đã đ c gieo gi ng t r t lâu. H u qu cũng là hàng ngàn giáo s d m, ti n sĩ d m, d m đ n đ ng i dân khinh.

Chính tr hóa y khoa đã x y ra r t lâu ch không ph i m i đây. Nó còn đ c lu t hóa. Đi u 41 trong Hi n pháp ghi: “Đoàn Thanh niên c ng s n H Chí Minh, gia đình và xã h i cùng v i nhà tr ng có trách nhi m giáo d c thanh niên, thi u niên và nhi đ ng”. Đi u 37 ghi: “Ch nghĩa Mác-Lênin là h t t ng ch đ o s phát tri n c a xã h i Vi t Nam. Nhà n c tuyên truy n, giáo d c sâu r ng ch nghĩa Mác-Lênin, đ ng l i chính sách c a đ ng C ng S n Vi t Nam [...] ch ng các t t ng phong ki n, t s n và nh h ng c a văn hóa đ qu c, th c dân; phê phán t t ng ti u t s n; xây d ng n p s ng xã h i ch nghĩa, xóa b n p s ng l c h u, bài tr mê tín, d đoan”. Nh th , vi c chính tr hóa y khoa không có gì đáng ng c nhiên vì nó n m trong chính sách c a Đ ng đ c hi n pháp quy đ nh. Do đó, n u mu n làm cho n n y khoa c a chúng ta t t h n thì hãy thay đ i t cái g c, ch không nên kêu g i chung chung v y đ c. Y đ c ch là m t s n ph m c a cái tri t lý giáo d c b chính tr hóa. Nguyên nhân chính đ n đ n n n y khoa n c ta b suy thoái n m ngay trên nh ng dòng ch tôi trích trên đây.